

Změny zákonů k domácímu násilí a ochránci práv dětí

Zákonem č. 78/2025 Sb. dochází ke změně občanského zákoníku a **dalších** zákonů v souvislosti s potíráním **domácího násilí**. Zákon je účinný od 1.7.2025.

1. Občanský zákoník (zák. č. 89/2012 Sb.)

Nejdůležitější změnou v občanském zákoníku je definice domácího násilí. Co je to domácí násilí, nebylo dosud v občanském zákoníku definováno. Stejně tak je definováno, kdo může být obětí domácího násilí.

§ 3021 odst. 1 občanského zákoníku:

Domácím násilím se rozumí násilné jednání vůči oběti v jakékoli formě, při kterém zpravidla dochází ke zneužívání moci nebo nerovného postavení a kterým:

- a) bylo nebo mělo být neoprávněně zasaženo do její tělesné integrity,
- b) bylo nebo mělo být neoprávněně opakovaně nebo vážně zasaženo do její duševní integrity, svobody nebo důstojnosti, zejména v intimní oblasti, do její vážnosti, cti nebo soukromí nebo
- c) byla vážně ohrožena nebo narušena její schopnost uspokojovat své základní potřeby nebo základní potřeby členů společné domácnosti.

§ 3021 odst. 2 občanského zákoníku:

Obětí domácího násilí může být

- a) osoba, která s osobou dopouštějící se domácího násilí žije nebo žila ve společné domácnosti, nebo osoba, jejíž domácnost osoba dopouštějící se domácího násilí opakovaně a dlouhodobě navštěvuje,
- b) osoba blízká nebo ten, kdo jí dříve byl, nebo rodič společného dítěte nebo ten, kdo s osobou dopouštějící se domácího násilí vykonává rodičovskou odpovědnost.

2. Zákon o sociálně právní ochraně dětí (zák. č. 359/1999 Sb.)

Nejdůležitější změnou v tomto zákoně je nová povinnost obecního úřadu s rozšířenou působností informovat dítě jako oběť trestného činu o jeho právech.

§ 10 odst. 3 písm. f):

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen srozumitelně informovat dítě uvedené v § 6 o **jeho právech** jakožto **poškozeného** v trestním řízení, zejména o právu na ustanovení zmocněnce a právu na náhradu škody a nemajetkové újmy.

V § 6 zákona jsou uvedeny příklady, kdy dítě vyžaduje sociálně právní ochranu. Tento výčet v zákoně není konečný a pokud obecní úřad s rozšířenou působností shledá, že dítě vyžaduje sociálně právní ochranu v případech, které nejsou uvedeny v zákoně, tuto sociálně právní ochranu poskytne obecní úřad také.

Základní práva dětí jako obětí trestných činů a osob poškozených v trestním řízení jsou dostupné na stránkách www.policieveskole.cz **zdarma** ke stažení: e-publikace Práva oběti v kostce, 2. vydání, 2024; ISBN 978-80-908451-5-2, s. 48.

3. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zák. č. 250/2016 Sb.)

Trestní řád zná v trestním řízení institut důvěrníka. Nově se v přestupkovém zákoně zavádí právo poškozené osoby zvolit si důvěrníka. V řízení o přestupcích dosud důvěrník scházel.

§ 71 odst. 2:

Osoba přímo postižená spácháním přestupku má právo na doprovod důvěrníkem. **Důvěrníkem** může být kterákoli plně svéprávná fyzická osoba, kterou si osoba přímo postižená přestupkem zvolí. Důvěrník poskytuje osobě přímo postižené spácháním přestupku potřebnou, zejména **psychickou, pomoc**. Důvěrníkem nemůže být osoba, která má v řízení o přestupku postavení obviněného, zmocněnce obviněného, svědka, znalce nebo tlumočníka. Důvěrník nemůže zasahovat do průběhu úkonu a řízení.

Zákonem č. 77/2025 Sb. dochází ke změně zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv. Zákon je účinný od 1.7.2025.

Novelou se vedle dosavadní funkce veřejného ochránce práv vytváří další funkce **ochránce práv dětí**. V podstatě ochránce práv dětí vykonává stejnou činnost jako veřejný ochránce práv se zaměřením na děti.

§ 1a odst. 2:

Ochránce práv dětí:

- a) plní úkoly v oblasti ochrany práv dítě vyplývajících z **Úmluvy o právech dítěte** a dalších mezinárodních smluv a
- b) působí k ochraně před jednáním orgánů veřejné moci uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, jakož i před jejich nečinností v případech, kdy může být na svých právech dotčeno dítě.